

Asia: VN/23866/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa:

Liikennepolttoaineerotus on keskeinen keino vauhdittaa liikenteen päästövähennyksiä ja luopumista fossiilisista polttoaineista. Luonnos Petteri Orpon hallituksen esitykseksi alentaa liikennepolttoaineiden energiasisältöveroa lähes 156 miljoonalla eurolla vuoden 2024 alusta hidastaa päästövähennystä, liikenteen sähköistymistä ja vaikeuttaa Suomea tekemään oman osaansa ilmastokriisin pysäyttämiseksi.

Kansliapäälliköiden yhtenä viestinä hallituksenvaihdokseen oli suunnata ympäristölle haitallisia tai muutosta estäviä tukia uudelleen vihreää siirtymää ja sosiaalista kestävyttä tukeviksi, mutta tämä esitys päinvastoin kasvattaa haitallisia tukia. Toteutuessaan lakimuutos myös syventää Suomen päästövelkaa, jota hallitusohjelman mukaan tulisi pienentää. Esitys vaikeuttaa kansallisen ilmastolain mukaisten tavoitteiden ja EU:n taakanjakoasetuksen mukaisten päästövähennysten saavuttamista ja luo näin taloudellisen riskin valtiolle. Riski taakanjakosektorin päästökiintiön ylityksestä kasvaa, kun esitys yhdistyy hallitusohjelman aikomukseen alentaa jakeluelvoitetta, heikentää liikennepolttoaineiden CO₂-komponenttia 100 miljoonalla eurolla ja vähentää kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen rahoitusta.

Esitys on sosiaalisesti epäoikeudenmukainen, sillä se rasittaa julkista taloutta, palkitsee saastuttamisesta ja hyödyttää enemmän paljon ajavia hyvätuloisia kuin pienituloisia autollisia kotitalouksia, joissa ajamisen kustannukset ovat suuremmat suhteessa asuntokunnan tuloihin. Kotitalouksille jaettava tasapalautus olisi polttoaineerotuksen alentamista parempi tapa kompensoida jakeluelvoitteen korottamisesta kansalaisille aiheutuvia kustannuksia, kuten

2035 Legitimacy-tutkimushankkeessa on arvioitu. Tasapalautus kohdistuisi selkeämmin pienituloisille kotitalouksille eikä kannustaisi ajamaan enemmän fossiilikäyttöisillä ajoneuvoilla ja näin vesittäisi liikenteen päästövähennystavoitteita.

Hallituksen tulisi valmistella hiiliosingon kaltaista mekanismia, jonka avulla ilmastopolitiikan vuoksi koituvia kohtuuttomiksi koettuja taloudellisia seurauksia voidaan kompensoida vaarantamatta päästövähennyksiä.

Luonnonsuojeluliitto pitää esityksen perusteluita heikkona, sillä hallituksen esityksen luonnoksen mukaan bensiinin reaalin verotaso laskisi edelleen vuoteen 2027 mennessä ilman polttoaineveron alennustakin. Lisäksi veromuutoksen etupainotteisuus suhteessa jakeluvaihteen tason muutokseen on perusteeton.

Yhtenvetona Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa, että ehdotusta ei tule viedä eteenpäin.

Aho Hanna
Suomen luonnonsuojeluliitto